

L'escriptor es fa corregint

Albert Camus

L'escriptor francès Albert Camus (1913-1960) ha gaudit des de fa molts anys d'un enorme crèdit a Catalunya, entre altres raons per les traduccions que l'antiga col·lecció *Isard*, de l'editorial Vergara, va començar a divulgar a partir de la mort prematura de l'autor, traduccions a càrrec d'homes de lletres tan prestigiosos com Joan Fuster i Bonaventura Vallespinosa. Camus va rebre el premi Nobel l'any 1957, set anys abans que Jean-Paul Sartre, cosa que degué acabar d'enenemistar aquests dos escriptors francesos, que sempre s'associen per les diferències llurs en matèria de política i compromís de l'intel·lectual –no oblidem que Sartre va ser estalinista, i que Camus només va ser un autor lliure compromès amb causes nobles i concretes, com la independència d'Algèria–. A més a més, Camus era fill de mare menorquina –i potser per això es va definir políticament en la revolta d'Astúries i en la nostra Guerra Civil–, qüestió que acaba de fer-nos-el simpàtic. En aquesta devoció per la figura de Camus hi té un lloc, com sol passar, la seva mort en companyia del seu editor, Michel Gallimard, a l'edat de 44 anys, en un accident de cotxe.

Per això els seus partidaris trobaran molestos aquests comentaris que he llegit, en diverses fonts, sobre la seva persona i la seva obra. Simone de Beauvoir, per exemple, que

va ser companya de Sartre –jo els vaig veure una vegada en un restaurant de la Rue des Écoles, a París, sense adreçar-se una sola paraula durant un dinar prolongat–, va escriure a *La force des choses* que “Camus sempre tornava a un tema que el preocupava: caldria escriure un dia la veritat! Però el fet és que en ell hi havia un abisme més profund que en d'altres persones entre la seva vida i la seva obra”. Aneu a saber què sabia de la vida de Camus la bona Beauvoir. François Ponge, als *Cahiers de l'Herne*, va dir que la seva obra “era filosofia de periodista”, cosa que, al capdavant, tots hem d'agrair. Louis-Ferdinand Céline, que era fatxenda i cruel, a més de ser un enorme escriptor, el va despatxar amb aquestes paraules: “Camus...! No val res... Un moralista... sempre dient a la gent el que està bé i el que està malament, el que s'ha de fer i el no que no s'ha de fer... si ens hem de casar o romandre solters... És l'Església, qui s'encarrega d'això... Ell no val res de res!” (Entrevista amb Robert Stromberg, 1957.)

És curiós de veure com la dimensió moral dels homes va semblar que havia de desaparèixer de la filosofia justament al temps que es produïen, a tot el continent, els esdeveniments més punyents de la història contemporània. ♦♦

Pep Albanell ha escrit unes memòries de la seva infantesa a la dècada grisa dels cinquanta

L'encert de saber renunciar a una frase brillant

Tot escriptor té un passat com a guanyador de premis literaris infantils. És també el cas de Pep Albanell, però no ben bé: ell va quedar finalista. “Segon! Però què us heu cregut? Jo el que volia era guanyar!”, va remugar per dins durant l'acte de lliurament. El certamen en qüestió era un concurs literari convocat per l'Ajuntament de la Seu d'Urgell per commemorar l'entrada dels Nationals a la ciutat. L'endemà del veredict el seu pare li va dir que sort que no havia guanyat: no s'hauria sentit gens a gust amb una placa al menjador de casa que recordés un fet com aquell.

Però potser el més important de l'episodi són els consells que la senyora Poch, la bibliotecària, va donar al jovenet Pep quan el nano li va ensenyar el conte que havia escrit. “L'escriptor es fa corregint –li va dir la dona–. Seràs un bon escriptor quan sàpigues veure on t'has equivocat, per què t'has equivocat i què has de fer per esmenar l'error”. I encara: “Corregir és suprimir. No t'ho dic jo; t'ho dirà una escriptora molt bona que un dia llegiràs, Virginia Woolf. Els escriptors que saben renunciar a una frase brillant, extraordinàriament expressiva, però que no els és útil, són els bons, creu-me”.

Es poden fer bones novel·les amb bons sentiments?

Pep Albanell es va proposar narrar la descoberta del plaer de la lectura en “un noi normal de la postguerra”, prenent-se a si mateix com a model. El resultat es titula *Les fantasies del naufrag* (Bromera), una autobiografia d'infantesa cuinada amb memòria i fabulació. L'autor confessa que en aquest llibre és on hi ha menys distància entre el que d'entrada intuïa que podia arribar a fer i el que n'ha acabat sortint.

En canvi, és el text que més desconcert i decepcions li ha proporcionat. “Potser perquè en començar a escriure'l em vaig proposar, segurament de manera insensata, contravenir una sentència que sembla que tothom dona per bona: «no es poden fer bones novel·les amb bons sentiments». Albanell volia demostrar que aquesta idea és una *boutade*. I això, diu, deu ser una pretensió forassenyada en un país on la *boutade* no deixa de tenir prestigi.

Un llibre a quatre mans que ha portat molta cua

A cinquè d'EGB, com a premi dels primers jocs florals de la meva escola, em van regalar *Un llibre amb cua*

de Joles Senell, publicat a Edicions del Mall. En concret, un exemplar de la segona edició, que inclou a tall d'apèndix el relat *La veritable història de Joles Senell*. En aquest text, Josep Albanell explica com i per què va escriure *Un llibre amb cua* a quatre mans amb el mestre Carles Sempau. Jugant amb les síl·labes dels dos noms, va néixer el pseudònim que després faria créixer Albanell a dues mans –les seves– en uns vuitanta títols per a nois i noies, si no m'he descomptat.

Albanell i Sempau van presentar *Un llibre amb cua* al Folch i Torres de 1974. No es van endur el guardó. L'obra guanyadora va ser *El meravellós viatge de Nico Huehuelt a través de Mèxic*, d'Anna Murià. Albanell descriu l'anada de tots dos fins a Vic –on se celebrava la Nit de Santa Llúcia–, el transcurs de les votacions i la tornada trista i freda cap a Barcelona, dins d'un Seat ple de forats.

Però no, Pep Albanell no és pas un perdedor. És algú que ha escrit molt, que ha guanyat –finalment, sí– una vintena de premis i que ha fet seva la següent reflexió de C.S. Lewis: “Les obres més lleugeres –els *divertissements*– són menyspreades, o mal interpretades a força de fer-les més serioses de com es mostren. Però per al veritable amant de la literatura un *divertissement* ben fet és més respectable que moltes de les «filosofies de la vida» que s'encolen als grans poetes”. ♦♦